

मिति: २०७६-०१-०९

प्रेस विज्ञप्ति

खुमलटार, ललितपुर

जापानको Kyushu Institute of Technology (Kyutech) तथा नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान (नास्ट) बिच जनवरी २०१८ मा BIRDS-3 परियोजनामा सहभागी हुने सम्झौता भएको थियो। उक्त परियोजनामा जापान लगाएत नेपाल र श्रीलङ्का समेत का एक-एक गरी जम्मा तिनवटा साना भू-उपग्रह अन्तरिक्षमा पठाउने तय गरिएको थियो। उक्त परियोजनाका आठ सदस्यहरु मध्ये Kyutech मा विध्यावारिधी गरिरहनुभएका श्री आभास मास्के परियोजना ब्यबस्थापक हुनुहुन्छ भने अर्का नेपाली सदस्य तथा नास्टका ईञ्जीनियर तथा Kyutech मा स्नातकोत्तर तहमा अध्ययनरत श्री हरिराम श्रेष्ठ परियोजना सदस्यको रुपमा हुनुहुन्छ। उहाँहरु दुवै उक्त संस्थामा पूर्ण छात्रवृत्तिका साथ अध्ययनरत हुनुहुन्छ। उक्त परियोजना अन्तरगत निर्माण गरिएका NepaliSat-1 सहित तिन साना भू-उपग्रहहरु (Nanosatellites) को डिजाईन, निर्माण तथा सम्पूर्ण परिक्षण पुरा गरी प्रक्षेपणको ब्यबस्था मिलाउन फेब्रुअरी १८, २०१९ का दिन जापानी अन्तरिक्ष अन्वेषण संस्था Japan Aerospace Exploration Agency (JAXA) लाई हस्तान्तरण गरिएको थियो। तत्पश्चात JAXA ले उक्त भू-उपग्रह अन्तरिक्षमा प्रक्षेपणका निमित्त Northrop Grumman (NG), USA लाई सुम्पियो । सानो आकार (११.३ से.मी. x १० से.मी. x १० से.मी.) तथा तौल १.०५ कि.ग्रा. भएको उक्त नेपाली भू-उपग्रह NepaliSat-1 लगाएत श्रीलङ्काको Raavana-1 तथा जापानको Uguisu नाम गरेका तिनवटै Nanosatellites लाई Cygnus नामको अन्तरिक्ष यानको कागोँ हुवानीको एक अंशको रुपमा अमेरिकाको भर्जीनिया स्थित Wallops द्विपको NASA को रकेट प्रक्षेपण केन्द्रबाट उस्को अन्तराष्ट्रिय अन्तरिक्ष केन्द्र को आपूर्ति लक्ष्य एन.जी.-११ (ISS Supply Mission NG-11) अन्तरगत सन् २०१९ अप्रिल १७ का दिन अमेरिकी Eastern Daylight Time अनुसार दिउँसो ४: ४६ बजे (तदनुसार वि.सं. २०७६ वैशाख ५ गते नेपाली समयानुसार विहान २:३१ बजे) प्रक्षेपण गरियो। त्यसको झण्डै ३६ घण्टा ४० मिनेट पछि सन् २०१९ अप्रिल १९ का दिन अमेरिकी Central Time को बिहान ४: २८ बजे (तदनुसार वि.सं. २०७६ वैशाख ६ गते नेपाली समयानुसार दिउँसो ३:१३ बजे) Nanosatellites सहितको Cygnus अन्तरिक्ष यान पृथ्वीको सतहबाट ४०० कि.मी.को उचाईमा रहेको पृथ्वीलाई परिक्रमा गर्ने तल्लो कक्ष (Lower Earth Orbit)मा अवस्थित अन्तराष्ट्रिय अन्तरिक्ष केन्द्र (International Space Station) मा जोडिने कार्य सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको छ। अबको करिब डेढ महिना पछि NepaliSat-1 उक्त केन्द्रबाट बाहिर स्वतन्त्र रुपले अन्तरिक्षमा रहि पृथ्वीको परिक्रमा गर्नुका साथै नास्टमा निर्माण गर्न लागिएको ग्राउन्ड स्टेसन साथै Kyutech स्थित ग्राउन्ड स्टेसन सँग समेत सम्पर्क स्थापित गर्न थाल्नेछ।

NEPAL ACADEMY OF SCIENCE & TECHNOLOGY

CENTRAL OFFICE

NAST

यस परियोजना सम्पन्न हुन लाग्ने कुल अनुमानित लागत करिब ने.रु. २ करोड को हुनेछ र उक्त रकम नास्टले शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको शिफारिसमा अर्थ मन्त्रालयबाट प्राप्त गरेको हो। यस NepaliSat-1 बाट प्राप्त हुने तस्वीर वा अन्य तथ्याङ्कहरू ब्यबसायिक प्रयोजनका लागि योग्य हुने गुणस्तरका हुने छैनन् तथापि प्रविधि प्रदर्शन, नेपाली जनशक्तिको क्षमता विकास, अन्तराष्ट्रिय सञ्जालमा साझेदारी, अन्तरिक्षमा उपस्थिति तथा उत्साहि युवामा पहुँचका दृष्टिले यो उपयोगी हुने विस्वास गरिएको छ।

उक्त NepaliSat-1 लगभग डेढ महिना भित्र अन्तरिक्षमा स्वतन्त्र रूपले पृथ्वीको फन्को लगाउने गरी छोडिने दिन नेपालका सर्वसाधारणले उक्त घटना प्रत्यक्षरूपले अवलोकन गर्ने ब्यबस्था मिलाउन जापानको चुकुवाबाट JAXA का एक विज्ञ नेपाल आउने कार्यक्रम रहेको छ।

यस परियोजनालाई स्वीकृति प्रदान गरी सहयोग गर्ने नेपाल सरकारका शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तथा अर्थ मन्त्रालय, Kyutech, BIRDS-3 परियोजनाका सदस्य तथा प्रशिक्षकहरू प्रति यस प्रतिष्ठान विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ। उक्त NepaliSat-1 अन्तरिक्षमा प्रक्षेपण गर्ने क्रममा नेपालका सम्माननीय प्रधानमन्त्री एवं नास्टका कुलपति लगायत सम्पूर्ण तह र तप्कामा रहनुभएका महानुभावहरूले देखाउनु भएको सदभाव प्रति यस प्रतिष्ठान परिवार हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछ।

हामी सचेत छौं, हाम्रो यो सानो प्रयास मात्र हो। हामीले तय गर्नु पर्ने विज्ञान प्रविधिको यात्रा लामो छ। तथापि, अन्तरिक्षमा नेपालकै आफ्नै लगानी तथा नेपालीको श्रम र सीपबाट निर्मित NepaliSat-1 को अन्तरिक्षमा भौतिक उपस्थिती ले भावी पुस्तालाई यस क्षेत्रमा अझ बढि उत्साहका साथ लागी पर्न उत्प्रेरित गर्नेछ।

यस NepaliSat-1 सम्बन्धि समाचारलाई विगत केहि महिनादेखि निरन्तर आफ्नो समाचारको विषयबस्तु बनाउनु हुने समस्त संचारकर्मी पत्रकार मित्र हरु साथै सम्बद्ध मिडिया हाउस प्रति यस प्रतिष्ठान परिवार विशेष धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ।

यहि २०७६ बैशाख १२ गते का दिन यस नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान र नेपाल भौगर्भिक समाजको संयुक्त आयोजनामा २०७२ बैशाख १२ को त्रासदिपूर्ण भूकम्पलाई स्मरण गर्न, त्यस पछिको अवस्थाको विश्लेषण गर्न, तथा भविष्यमा यस प्रकारको घटनाबाट हुन सक्ने जोखिम न्यूनीकरण गर्ने उद्देश्यले आयोजना गर्न लागिएको एक अन्तरक्रियात्मक कार्यशाला गोष्ठीमा समेत यहाँहरूको सक्रिय सहभागिताको अपेक्षा गर्दछौं।

धन्यवाद।

डा. सुरेश कुमार हुंगेल

प्रवक्ता

सम्पर्क: ९८४१६३९१७७, skdhungel@hotmail.com